

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj: Ötvenpétusórt 5 kr. Nagobb terjedelmű, mint szűzint több izből hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

Csalogányokat, melyeket „bal-bul”-nek neveznek a keleti népek, oly nagy mennyiségben küldtek a bécsi szárnyas kiállításra, hogy a pápaszem tudók nem győzik bámulni. Ezelőtt Bécsben a sztrópkói csalogányok voltak legkitűnőbb „Sänger”-ek.

Berlin csillagja letűnt. Berlin csillagának nevezetű pedig magát egy három mázsás kisasszony, kit fontosságának miatta Siciliában pénzért mutogattak, azonban nem tudni mi okból, impressiójától megszökött.

Aratlan polémia. Van Nápolyban két lap: a „Rabagas” és a „Posta”: mind a kettőt egy intézetben nyomják. Pár hét előtt a „Rabagas” a svájciakról valami szertelen cikket közölt, miáltal Ettore ügyvéd, a „Posta” szerkesztője sörte érezte magát.

Privát halál. Egy uri ember fájdalmas hangon panaszkodik egyik barátjának, hogy nagynéje Szegeden meghalt. Talán nagynéje is áldozata lett az ártnak? Kérdezi ez.

A király házassága. A spanyol királynak Krisztina osztrák főhercegnővel való házasságát bizonyosnak állítják. Madridból írják, hogy Manuel Silvea, volt külügy-miniszter fog indulni a jövő spanyol királynéért és ő fogja Madridba hozni.

Oroszország több részét sáskasereg lepi el, mely a vetéseket és fákot tökéletesen elpusztítja. Jelvisámpol kormányzósági városból jelentik, hogy a Kura folyó mentén Teterből egészen Akastafaja a sáskák egy lábnyi magasságra lépik el a mezőket, réteket és kerteket.

DEUTSCH ALBERT főszerkeszkedésében (Hatvan-ötven szeglet) ÖZÉMENT nagyban kapott. (142.)

Felolós szerkesztő: Péter Gábor. Főmunkatárs: Grünvald József.

idlitz-pora. csak akkor valódi. A szénporozott csevegés minden lenyomva. Halmájzsir-olaj. Krohn M. és Társától. Bergenben (Norvégiában).

Halmájzsir-olaj. Krohn M. és Társától. Bergenben (Norvégiában). A kereskedelemben előforduló, faj között állható. Ara egy üvegnek használati utasítást ad.

Halmájzsir-olaj. Krohn M. és Társától. Bergenben (Norvégiában). A kereskedelemben előforduló, faj között állható. Ara egy üvegnek használati utasítást ad.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre 10 ft. Negyed évre 2 ft 50 kr. Fél évre 5 ft. Egy szám 5 ft. Előfizetési pénzt a minden közzétételkor: 10-piac, VESEY-féle, földszint a szerkesztőségbe bérmentre küldendők.

Debreczen, máj. 21.

(P.) Hogy a magyar kormány megnyire szívén viseli a hazai ipar emelésének ügyét, mennyire óhajtja a nemzet jólétét emelni, a csüggedőket biztatni, a féltékenket bátorítani; semmiesem bizonyítatlanok a tények, mint azon körülmény, hogy a földmivelési, ipar- és kereskedelmi miniszter ur, a székesfehérvári kiállítás segélyezésére mindössze megszázott 2000 forintot, hanem ugyanakkor a város védelmi adóját, azonnal fel emelte 3000 forintra.

Ekes bizonyos az atyai gondoskodásnak. A kormány azt mondja: adok neked kétezer forintot, te pedig adsz nekem háromezert, denique Székesfehérvár ráfizet a jóakaratra ezer forintot.

Et még nem elég. A miniszter ur megtartotta a kiállítási iroda levelezéseinek portmentességét s így 5000 ft-ot terhelte annak nyakába.

Hallatlan és eléggé el nem ítélt eset ez, arculcsapása a nemzeti nagyságra törökvesnek, megszégyenítése, bemocskolása a hazafiasságnak.

Idegenekért milliókat áldozunk s csupa lovagiaságból, csatangoló bitang bosnyákok elmelezésére 7-8 millió forintot dobunk ki s arra, hogy egy nagyfontosságú nemzeti vállalat a nemzet méltóságához illőleg sikerüljön, — ninosen egy fillérünk sem.

Rablóhadjáratokban keressük a nemzeti nagyságot; golyóra, löporra, bosnyák küldöttség fogadására adjuk a néptől keservesen kiszorult milliókat, s arra, hogy a világot meggyőzzük népünk életképességéről, hogy versenyképességünket a külföld előtt is bebizonyítsuk, nem jut a sok keserű könnyek árán összeharcolt nemzeti vagyonból.

Sok rosszat volt okunk felteni a most uralkodó kormányról. Megszámlálhatatlan károkat okozott nemzetünknek, ugy anyagiilag, mint erkölcsileg; de hogy a nemzet jobbainak abbéli törekvését, hogy a hazai ipart, mint a nemzeti jólét forrását, emeljék — ne támogassa, sőt attól minden segélyt határozottan megvonjon, ezt nem hittük megtörténhetőknek.

Hiszzen a bibliában ninosen annyiszor fejtegette az isten neve, mint a hány-szor hangoztatta már e kormány, hogy minden törekvése oda irányul, miszerint a nemzet érdekei megóvassanak. S ime az országos kiállítások ügye, nem tartozik a nemzet érdekei közé, a hazai ipar emelésére minden tőlünk telhetőt elkövetni, nem tartozik a nemzet érdekei közé.

Ilyen sérelem a nemzeti ügyön, csakis a Tisza Kálmán boldogtolt kormányzása alatt történetik, ily arculcsapása a nemzeti ünnezetnek, csakis attól a kormánytól eredhet, mely az idegent mindég elbe tette a hazainak.

Mily jól esik mégis, midőn látjuk, hogy egy ilyen megmérhetlen horderejű mozgalom élén, egy királyi családhoz tartozó főherceg áll, ki nem fél kimondani, sem tekinté Irént egyébként a háznál, mint pusztá eszköznek kényelmük biztosításához.

Elmérének egész mélyében megrendül a lelke, midőn látá ama épen nem testvérhez illő bánásmódot, melyben Irént már ez este is részesíték. Jőformán ki sem pihenhetett szegény az ut fátadalmait s máris a legnehezebb házi dolgok körül kelle forgolódnia. Elemér elhatározá, hogy félérz mulva okvetlenül megszabadítja a testvér szeretőt e békői közül s ezt tudtul is adá Irénnek.

Minthogy senki sem tudott a két fiatal lelki szövetségéről, nem igen beszélhetek egymással; ez okozá, hogy a reggeli elindulásig váthattak pár szót. A mint az eltávolosnást kezdte fogták, Elemér egy kis összetört papírlapot csuszított az Irén kezébe a következő szavakkal: „Édes Irénem! Tűrj békén, vigasztaljam, hogy résztvevsek szenvedésben s szívemen hordom annak mielőbbi elhárítását. Eleméred.” E pillanatban Elemér kocsira ült s egy forró kézzel után kihajította az udvarról. Irén, mint a ki e perczben veszté el a mindent, a tornács elején állt egyedül, szomorúan s könyves szemekkel lobogtatá fehére kendőjét a távozó Elemér után.

XIV. A két szerelmes szív senkit se avatott be titkába, a minthogy nem is lehetett. Ha valaki sejtett is valamit, de a kik e tekintetben legkevesebbet, sőt épen semmit sem sejtettek a dolgotól, azok az Irén nővére s a jegyző ur voltak. És így volt helyesen, ha azt akar-

hogy ő szívvel-lelékkel magyar, s a magyar ipar ügyét szent ügynek tekinti, melyet nemcsak kötelességérzetből, hanem szíve mélyéből pártol. Kimondá — ha mindjárt a miniszter urnak nem jól esnék is, — hogy Magyarország, mint agricul-tur ország van hivatva az iparra különös sulyt fektetni. És e szavakat hallotta a kétezer forintos miniszter ur is, jó lett volna arczát megfigyelni, hogy nem pirult-e el olyan szavak hallatára, melyeket neki kellett volna első sorban hangoztatni.

No, hanem aztán kedvet kapott ő is a dikcióhoz, beszélt mindent, csak azt nem, a mit kellett volna, csak azt nem mondta, hogy ime meg van szégyenítve, mert a nemzet ünnezejéből, nála nélkül, sőt határozottan ellenszenve daczára teremtett nagyot és szépet, melyet büszkén mutathat be a világnak, mert az azt bizonyítja, hogy ezérlele elnyomtatás daczára is, a nemzet él és munkálkodik, s képes magát felküzdeni azon helyre, mely őt a nagy nemzetek sorában méltóan megilleti.

József főherceg Székesfehérváron lelkesit, és ugyanakkor egy másik fő ur, gróf Károlyi István Budapesten, a gróf Széchenyi István emlékére rendezett lakomán mosdatja a magyar főnemességet, mely mindenben a kormányal tartván, azt pártolja a mi idegen, megveti a hazait, pénzt, vagyonát külföldön fecserli el, a nélkül, hogy csak eszébe is juna gondolni, elhagyott nemzetére.

Kemény szavak voltak ezek, de azt hisszük, hogy e nemzetlenség burka, sokkal keményebb kéreggel vette már körül a mágus arck szíveit, semhogy azon keresztül megértették volna az intő szót. Hanem kezdetnek mindenestre helyén van, s ha a kezdet nem marad csupán kezdetnek, úgy talán lehet még reményünk, hogy a nemzeti szellem újra ébred s a nemzeti ünnezet nem engedni meg, hogy a hazai rovására, mindég csak a külföldit pártoljuk, hogy tovább is üzzük azon politikát, mely jólét helyett, végtörőmlanságot vonja maga után.

Olyan ember kezében van a lobogó, ki után menni nem tarthatja senki séggyennek, olyan ember ajkáról jött a jelszó kinek neve egyaránt tisztelettel és szeretettel említtetik a kunyhókban és palotákban. Kinek jutna eszébe kételkedni a nemzet jövője felett akkor a midőn látja, hogy annak megalapítására irányult mozgalom a legfelső körben indult meg.

Vajon mit szól ehhez a kétezer forintos földmivelési- ipar- és kereskedelmi miniszter ur?

Politikai hírek. Megint 34 millió rendkívüli kiadást szarazott meg a kormány a magyar országgyűlés azon óriási adóterék mellett, a melyeket sulya alatt már különben is majd lerokasnak. A delegatiónk ugyanis nemrég 46,720,000 ft póthitelt szaraztak meg a rendkívüli közös

szavazatokkal. A két ügyről látra, hogy kivel van dolgunk, mitem felelték a rakoncátlankodó saavaira, a ki azonban még most sem akart nyugtom maradni, s midőn látta, hogy az illetőknek utelvele rendben van, azt a megjegyzést tette: — Egyébiránt a legnagyobb gazembereknek szokott a legjobb bizonyítványuk lenni.

— Mond meg cigány ezeknek, hogy én ki vagyok! A cigányok hónak alá kapra a hegedőt, hosi bátorsággal illetékesen hirdették ki jelenlegi fizető gazdájuknak kiltétét: — A tekintetes csendbiztos ur! (Talán a „prodon” vagy a réten kapta e címet). A két utazó urrendet a szerencsének; de nemugy a csendbiztos, ki most már, hogy a „tekinetes” ezimnek nagyobb tekintélyt adjon, még hangosabban kezdte.

— Van-e az uraknak utelvele? Erre az egyik előmutatta egész Európára szóló utelvelet; a csendbiztos ezután a másik-hoz fordult, ki a magyar nyelvnek birtokában nem lévén, először nem értette meg a csendbiztos szavait. Azonban ez is midőn megmutatná a bécsi cseztől megközött levélét, a csendbiztos, mégis, hogy beleszóhessen az idegekbe, folytatta a kötekedést.

— Ez már bizonyosan gazember, mert magyarul sem tud. A két ügyről látra, hogy kivel van dolgunk, mitem felelték a rakoncátlankodó saavaira, a ki azonban még most sem akart nyugtom maradni, s midőn látta, hogy az illetőknek utelvele rendben van, azt a megjegyzést tette: — Egyébiránt a legnagyobb gazembereknek szokott a legjobb bizonyítványuk lenni.

— Mond meg cigány ezeknek, hogy én ki vagyok! A cigányok hónak alá kapra a hegedőt, hosi bátorsággal illetékesen hirdették ki jelenlegi fizető gazdájuknak kiltétét: — A tekintetes csendbiztos ur! (Talán a „prodon” vagy a réten kapta e címet). A két utazó urrendet a szerencsének; de nemugy a csendbiztos, ki most már, hogy a „tekinetes” ezimnek nagyobb tekintélyt adjon, még hangosabban kezdte.

— Van-e az uraknak utelvele? Erre az egyik előmutatta egész Európára szóló utelvelet; a csendbiztos ezután a másik-hoz fordult, ki a magyar nyelvnek birtokában nem lévén, először nem értette meg a csendbiztos szavait. Azonban ez is midőn megmutatná a bécsi cseztől megközött levélét, a csendbiztos, mégis, hogy beleszóhessen az idegekbe, folytatta a kötekedést.

— Ez már bizonyosan gazember, mert magyarul sem tud. A két ügyről látra, hogy kivel van dolgunk, mitem felelték a rakoncátlankodó saavaira, a ki azonban még most sem akart nyugtom maradni, s midőn látta, hogy az illetőknek utelvele rendben van, azt a megjegyzést tette: — Egyébiránt a legnagyobb gazembereknek szokott a legjobb bizonyítványuk lenni.

— Mond meg cigány ezeknek, hogy én ki vagyok! A cigányok hónak alá kapra a hegedőt, hosi bátorsággal illetékesen hirdették ki jelenlegi fizető gazdájuknak kiltétét: — A tekintetes csendbiztos ur! (Talán a „prodon” vagy a réten kapta e címet). A két utazó urrendet a szerencsének; de nemugy a csendbiztos, ki most már, hogy a „tekinetes” ezimnek nagyobb tekintélyt adjon, még hangosabban kezdte.

— Van-e az uraknak utelvele? Erre az egyik előmutatta egész Európára szóló utelvelet; a csendbiztos ezután a másik-hoz fordult, ki a magyar nyelvnek birtokában nem lévén, először nem értette meg a csendbiztos szavait. Azonban ez is midőn megmutatná a bécsi cseztől megközött levélét, a csendbiztos, mégis, hogy beleszóhessen az idegekbe, folytatta a kötekedést.

— Ez már bizonyosan gazember, mert magyarul sem tud. A két ügyről látra, hogy kivel van dolgunk, mitem felelték a rakoncátlankodó saavaira, a ki azonban még most sem akart nyugtom maradni, s midőn látta, hogy az illetőknek utelvele rendben van, azt a megjegyzést tette: — Egyébiránt a legnagyobb gazembereknek szokott a legjobb bizonyítványuk lenni.

— Mond meg cigány ezeknek, hogy én ki vagyok! A cigányok hónak alá kapra a hegedőt, hosi bátorsággal illetékesen hirdették ki jelenlegi fizető gazdájuknak kiltétét: — A tekintetes csendbiztos ur! (Talán a „prodon” vagy a réten kapta e címet). A két utazó urrendet a szerencsének; de nemugy a csendbiztos, ki most már, hogy a „tekinetes” ezimnek nagyobb tekintélyt adjon, még hangosabban kezdte.

— No hát jelentették-e magukat a rendőrségnek? folytatól aztán. — Hiszen uram — válaszolták ezek illedelmesen — miért jelentettük volna mi magunkat a rendőrségnek, hiszen nem akarunk mit megtelep-dni.

— No hát — mondá a csendbiztos — ha nem akarnak megtelep-dni, akkor menjünk a rendőrségre, s ezzel galéron fogta őket, egyet lököt rajtuk, s tuszkolta kifelé. A méltatlanul megbántott utazó úgynökök természetesen eleinte ellenszegültek, de midőn láták, hogy a csendbiztos még az ostorral is annak nyelével kezdi a szurkálást, engedelmessékedtek s indultak „előre”, a mint azt a csendbiztos nagy garral kiáltotta.

A piaczen végig vonulva, a közönség legnagyobb megbátrunkozással szemléte a csendbiztosnak eme kvalifikátlatlan eljárását. — A rendőrségre megérkezve, itt csak Kis Ferenccz rendőrségi inrok volt, kivüle még Bodó kereskedő is, a ki felbuzsáskodva a csendbiztos eljárásán, ide sietett. A rendőrségi inrok a két utazónak utelvelét rendben taláta, sőt nékül elbocsátotta őket; ezek azt kérdezték: tehát ezért kellett ezt velünk tenni?

— Hallgas! — mondá a csendbiztos, — mert képen váglak! De már erre Bodó kereskedő is dühbe jött s azt felelte: már ez sok, ezt még sem kellene cselekedni.

— A való ténynek leírása. Most már kérjük, valjon ha ezen eljárást elmondják az utazók Bécsben, vagy bárhol, nem azt fogják-e felelni, hogy ilyen eset csak a barbár köztörténetek. Hát hol van itt az igazság-szolgálat? Nem hoz-e szeggyent a magyar névre az ilyen rakoncátlankodás? Nem pirul-e az ilyen ember önmaga előtt? Csendbiztosnak tartja magát, s ő háborítja a csendet s zaklatja a kedélyeket.

Noha a sértett felek már irásban adták be Hajdumegye főispánjához panaszukat, még is nem lehet, hogy e helyen is fel ne írjuk az illető fensőbb hatóság figyelmét, hogy a legszigorabb vizsgálatot indítsa meg azon ember ellen, ki noha már egy ízben fogelmit vizsgálattal alatt állt, s meg is bírsgálatott, kinek működése ellen az ottani polgárok már több ízben panaszt adtak be, sőt küldöttséggel kérték elmozdítását, s még is mai napig egy ilyen ember kezére van bízva egy 20,000 lakosú-gal bíró város és egy egész kerület. Reméljük, hogy az igazság büntető keze elfogja érni a méltatlanul és jogtalanul sértő csendbiztos-t.

Depoli. — BUDAPESTI HIREK. — Boszniából 150 tartalékos jött hazra. — József főherceg megígérte, hogy f. hó 24-ére a Margitszigetet átengedi a városkereszt-negyelvt járára rendezendő ünnepekre. — Egy cigányasszony. A lilium-utczában tegnap este egy kártyavető cigányasszony vonta magára a figyelmet azaz, hogy caifra öltözete mellett igen sok caifra dolgot is össze-vissza beszélt. Többek között elmondta, hogy a török császár felesége volt, minekutána meg akarták gyilkolni, megszökött s mos el van átközva az örök vándorlásra. A kórházba szállították. — Bajuszper. A budapesti járásbírósnágnál érdekes bajuszkereset adatott ki. Két házasterem ivott együtt, s a dolgot végre az lett, hogy az egyik leitta magát s részeg keltgája az állapotban levégtá bajuszt. Midőn a megnyirbált kijázanodott, 200 ft-ig bírporlta érdemes kartársát; a pörben vagy 10 fodrászra hivatkozik, mint szakértőkre.

Törökország végvonaglásai. Beaconsfield és Salisbury lordok az angol parlamentben olyan nyilatkozatokat tettek, melyek minden gondolkodó embert aggodalommal töltének el. Az angol miniszterelnök hanguloyozta Anglia erélyességét a keleti kérdésben.

Hisz e fájdalmat, but megosztva Eg y t t viseljük édesem. Ehez hasonlót aztán többször is olvashattunk a bialon híreket közlő boldogságában.

Nem így volt azonban Elemérel; Irén nem irhatott s így felőle soha semmi birt sem hallván, végre is ezélszerületlen kezdé látni a dolgot; ünknételemül is olyan gondolatok to-lakodtak agyába, melyek eddigi nyugalmat háborogtati kezdék. Lehet is képselni egy szerető lélek állapotát, midőn az távol a kedves-től, soha-annak sorait nem olvashatja, róla fe-lőle egy hangot nem hallhat! A legkitartóbb lélek is kifárad ilyenkor a folytonos elhagyott-ságban; s ziv a nap forró sugaraitól szüntelen elszára lassankint hidegülni kezd, míg végre elvezeti minden melegt. Hiába mondják azt némelyek, hogy a szerelem lángjait a távol-ság csak fokozza; mihelyt tulesztünk a vallomás boldog perczein, ez igazság megfordítva áll, különösen ha még a szerető szívek között, mint ez Elemérenél és Irénnél történt, az érint-kező bizonytalan idők lehetelenné is van téré. Ilyenkor pihen a szív s oly állapotban van, minőt egy véletlen fordulat minden akarat daczára is könnyen megváltozthat. Ha e vé-leletlen fordulat be nem következik, a boldogság meg van szállítva, különben örökre meg van szőlítve, különben bukvetkeztet.

Szeretsz te is, én is szeretlek, Szívünk csak egymásért dobog, Te értem élsz, én érted élek. És még se vagyunk boldogok! Azt hittük, hogy a szerelmelem! Megszűnik bu s fájdalom. Szeretsz te is, én is szeretlek S most éppén ez fáj oly nagyon.

En eljöttem s te ott maradtál, Üdvünk, szerelmünk megszakadt. S most viseljük szerető, némán A régi but, fájdalmakat. Ne sirj, ne sirj, vigasztalódjál, Bízál, remélj, tűrj csendesen. . . .

— Mond meg cigány ezeknek, hogy én ki vagyok! A cigányok hónak alá kapra a hegedőt, hosi bátorsággal illetékesen hirdették ki jelenlegi fizető gazdájuknak kiltétét: — A tekintetes csendbiztos ur! (Talán a „prodon” vagy a réten kapta e címet). A két utazó urrendet a szerencsének; de nemugy a csendbiztos, ki most már, hogy a „tekinetes” ezimnek nagyobb tekintélyt adjon, még hangosabban kezdte.

— Van-e az uraknak utelvele? Erre az egyik előmutatta egész Európára szóló utelvelet; a csendbiztos ezután a másik-hoz fordult, ki a magyar nyelvnek birtokában nem lévén, először nem értette meg a csendbiztos szavait. Azonban ez is midőn megmutatná a bécsi cseztől megközött levélét, a csendbiztos, mégis, hogy beleszóhessen az idegekbe, folytatta a kötekedést.

— Ez már bizonyosan gazember, mert magyarul sem tud. A két ügyről látra, hogy kivel van dolgunk, mitem felelték a rakoncátlankodó saavaira, a ki azonban még most sem akart nyugtom maradni, s midőn látta, hogy az illetőknek utelvele rendben van, azt a megjegyzést tette: — Egyébiránt a legnagyobb gazembereknek szokott a legjobb bizonyítványuk lenni.

— Mond meg cigány ezeknek, hogy én ki vagyok! A cigányok hónak alá kapra a hegedőt, hosi bátorsággal illetékesen hirdették ki jelenlegi fizető gazdájuknak kiltétét: — A tekintetes csendbiztos ur! (Talán a „prodon” vagy a réten kapta e címet). A két utazó urrendet a szerencsének; de nemugy a csendbiztos, ki most már, hogy a „tekinetes” ezimnek nagyobb tekintélyt adjon, még hangosabban kezdte.

— Van-e az uraknak utelvele? Erre az egyik előmutatta egész Európára szóló utelvelet; a csendbiztos ezután a másik-hoz fordult, ki a magyar nyelvnek birtokában nem lévén, először nem értette meg a csendbiztos szavait. Azonban ez is midőn megmutatná a bécsi cseztől megközött levélét, a csendbiztos, mégis, hogy beleszóhessen az idegekbe, folytatta a kötekedést.

— Ez már bizonyosan gazember, mert magyarul sem tud. A két ügyről látra, hogy kivel van dolgunk, mitem felelték a rakoncátlankodó saavaira, a ki azonban még most sem akart nyugtom maradni, s midőn látta, hogy az illetőknek utelvele rendben van, azt a megjegyzést tette: — Egyébiránt a legnagyobb gazembereknek szokott a legjobb bizonyítványuk lenni.

— Mond meg cigány ezeknek, hogy én ki vagyok! A cigányok hónak alá kapra a hegedőt, hosi bátorsággal illetékesen hirdették ki jelenlegi fizető gazdájuknak kiltétét: — A tekintetes csendbiztos ur! (Talán a „prodon” vagy a réten kapta e címet). A két utazó urrendet a szerencsének; de nemugy a csendbiztos, ki most már, hogy a „tekinetes” ezimnek nagyobb tekintélyt adjon, még hangosabban kezdte.

— Van-e az uraknak utelvele? Erre az egyik előmutatta egész Európára szóló utelvelet; a csendbiztos ezután a másik-hoz fordult, ki a magyar nyelvnek birtokában nem lévén, először nem értette meg a csendbiztos szavait. Azonban ez is midőn megmutatná a bécsi cseztől megközött levélét, a csendbiztos, mégis, hogy beleszóhessen az idegekbe, folytatta a kötekedést.

A mult évben Anglia csakugyan ki is tett tekintetben magáért, mond ő, fegyverkezései, hadi hajórajának a Bosporusba küldése megakadályozta Muszkaországot, hogy Konstantinápolyt el foglalja, hogy engedjen azon követelésekben, melyeket Törökország szabott San-Stefanóban és azokkal alább szájjon egész a berlini szerződés által némileg mérsékelt feltételekig. De Beaconsfield miniszterét Salis-bury 16-án tartott beszéde végén olyasmit mon-dott, „a azon jó benyomást, melyet a minisz-terelnök beszéde tett, egészen elenyészetté.”

Salisbury a maga beszéde végén azt mon-dotta, hogy Európára, kivált Angliára nézve, nem lehet nagyobb szerencsétlenség, mint az oszmán birodalom megsemmisülése. Ezen vesztéj ugyan ideig óráig még el van napolva, de ezen megsemmisült Anglia legteljebb elhalasztat-ja, de nem gátolhatja meg.

Ezen vallomás tehát egyenesen arra mu-tat, hogy csakugyan közöledünk ezen szomorú véghez, melyet a reichsstadti összeesküvők Törökországnak készítették.

Most ugyan még csak két hatalom az, mely bekezdé ismerni a mulasztások nagy bü-nét, mely sokért nem adná, ha a mult években többet tett és kevesebbet engedett volna, de míg az egyik felhozta oly menteséget, melyek csakugyan mellette szólnak, azalatt a másiknak vagy mellé kell ütni és bünbőlög-mondani a „mea culpa”, vagy mindent megten-ni, hogy jóvá tegye hibáit.

Ezen két hatalom Anglia és Ausztria-Magyarország. Andrássy gróf congressu javaslatával le-pett fel a helyett, hogy a mobilizációt, mely Bosznia és Hercegovina elfoglalására meg-kezdett és befejezett, akkor kezdette és fejezte volna be Anglia, Törökország, a maga és egész Európa érdekében. Igen, de még akkor Andrássy gróf Novikoff legbensőbb barátságában állott, a becsületlen alkuszító Bismarckot pedig várta az utasításokat, az engedelmet arra, szabad-e komolyan fellépnie Angliával együttesen Muszkaország tulkapásai ellen. Ezen engedel-met még nem nyerte és visszalépett, nem dőlt azon hatalom mellé, mely barátilag terjeszté felé karját.

Az angol parlamentben akkor csak egy ember volt, ki keresztül látott Andrássy poli-tikáján, ki nem palástolta ellenszenvét és meg-veztét, melyet ezen politika nála kellett. Ez Derby lord volt, ki minden körülfírás nélkül kijelentette, mennyire megbízhatlan az osztrák kormányzat.

Franciaország politikusi, noha élesek felfogásuk mint a minik, mégis önzésük ál-tal elvannak vakítva. Franciaország s Ausztria-Magyarország Angliától olyasmit követel, mit ezen utóbbi hatalom nem képes megtenni.

Az angol hadügy mindenen különbözik Európá többi államai hadügyétől. Itt az európai hadseregek statisztikája legteljesebben szól. Németország hadserege másfél millió, Muszka-országé egymillió 700 ezer, Ausztriáé egymil-lió 200 ezer, Franciaországé negyedfél millió és Olaszorszáé 900 ezer emberre felvithető le-boru esetében a jelen katonai szervezet mel-let, míg Anglia legnagyobb erőmegfeszítésel Angliában, Kelet-Ludiában és gyarmataiban alig bír összehozni félmillió katonát, beléírve a katonailag szervezett kelet-indiai rendőrséget, a tartalékok, milicziát és az ünkyéteseket. Ang-liának elég pénze van arra, hogy kétfélmillió ka-tonát is állíthasson és kitarthasson, de Anglia, ezen pár exellence kereskedő állam, nem akar-ja a többi európai hatalmak példáját követni, nem akar pénzügyileg tünkrejteni, mint Ausz-tria, Olaszország és Muszkaország, sőt ha Né-metország így folytatja gazdálkodását, Német-ország maga is.

Európa sohasem talált volna jobb alkalmat Törökország végromlását megakadályoz-tatni, mint épen most, midőn Muszkaország pénzügyi ziláltsága és beforrhogások által majdnem tehetelenné tétettet, hogy rablópoli-

ezért sietek önk tudomására hozni, hogy Irént a napokban megkérték, s ő — azt Matildtól tudom — a kérének kedvező választ is adott. Ha annyira érdekel őt is e dolog, mint engem, fogadjja részvételem.”

Elemér e nem várt nagyon leverte, mind-azonáltal nyugodt maradt. Midőn azonban pár nap múlva a Matild mamája is megerősíté azt (a Matild mamájával évek óta levelezésben áll-tott) leült s a következő levelet írta: „Tisztelt Irén nagysám! Kötelességemnek tartom, hogy eljegyzése alkalmából önnnek szerencsét és boldogságot kívánjak. Eljén boldogul és sohase emlékezzék a multra! Tisztelelő Elemér.”

Ez volt utolsó érintkezésük. . . . az életben A történet utolsó két ével Irén ismét Tarkón volt keresztanyjánál. . . . még mindig férj nélkül. Elemér is ott járt még mindig. . . . nőtlenül.

Hogy mit gondolhattak, mikor egymást megpillantották, azt csak az tudhatja, ki az emberi szívbeke lát.

Kálmán és Matild azóta boldog családi életet alaptottak; az a Kálmán és neje, Matild és férje olykor összejönnek és a bizalom nyelven az édes mult emlékirát beszélgetnek, sohases történetük meg, hogy e két szív törté-netéről is meg ne emlékezzének. . . . Olyan-kor aztán, mikor a történet végére érnek, min-dig utána teszik a kérdést, mely még mai nap is eldöntetlenül áll: ki volt hát a hibás?

— Mond meg cigány ezeknek, hogy én ki vagyok! A cigányok hónak alá kapra a hegedőt, hosi bátorsággal illetékesen hirdették ki jelenlegi fizető gazdájuknak kiltétét: — A tekintetes csendbiztos ur! (Talán a „prodon” vagy a réten kapta e címet). A két utazó urrendet a szerencsének; de nemugy a csendbiztos, ki most már, hogy a „tekinetes” ezimnek nagyobb tekintélyt adjon, még hangosabban kezdte.

— Van-e az uraknak utelvele? Erre az egyik előmutatta egész Európára szóló utelvelet; a csendbiztos ezután a másik-hoz fordult, ki a magyar nyelvnek birtokában nem lévén, először nem értette meg a csendbiztos szavait. Azonban ez is midőn megmutatná a bécsi cseztől megközött levélét, a csendbiztos, mégis, hogy beleszóhessen az idegekbe, folytatta a kötekedést.

— Ez már bizonyosan gazember, mert magyarul sem tud. A két ügyről látra, hogy kivel van dolgunk, mitem felelték a rakoncátlankodó saavaira, a ki azonban még most sem akart nyugtom maradni, s midőn látta, hogy az illetőknek utelvele rendben van, azt a megjegyzést tette: — Egyébiránt a legnagyobb gazembereknek szokott a legjobb bizonyítványuk lenni.

— Mond meg cigány ezeknek, hogy én ki vagyok! A cigányok hónak alá kapra a hegedőt, hosi bátorsággal illetékesen hirdették ki jelenlegi fizető gazdájuknak kiltétét: — A tekintetes csendbiztos ur! (Talán a „prodon” vagy a réten kapta e címet). A két utazó urrendet a szerencsének; de nemugy a csendbiztos, ki most már, hogy a „tekinetes” ezimnek nagyobb tekintélyt adjon, még hangosabban kezdte.

— Van-e az uraknak utelvele? Erre az egyik előmutatta egész Európára szóló utelvelet; a csendbiztos ezután a másik-hoz fordult, ki a magyar nyelvnek birtokában nem

